

Dokument nr. 8:29

(2006-2007)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Torbjørn Andersen, Tord Lien, Børge Brende og Ivar Kristiansen

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Torbjørn Andersen, Tord Lien, Børge Brende og Ivar Kristiansen om en energipolitisk handlingsplan

Til Stortinget

BAKGRUNN

Norge er fra naturens side velsignet med store energiressurser. Ved å koble våre energiholdige råvarer med kunnskap og kapital har Norge blitt en av verdens fremste energinasjoner. I europeisk sammenheng fremstår Norge som en energistormakt. Energiressursene har gitt Norge stor verdiskaping, sysselsetting og velstand. I tillegg har vi utviklet næringsklynger innen petroleumssektoren og vannkraft som er blant de ledende i verden på teknologi og FoU. Norsk industri har over flere tiår benyttet trygg, miljøvennlig og rimelig tilgang på strøm til å utvikle en stor og slagkraftig prosessindustri, som foredler miljøvennlig vannkraft til varer som omsettes på verdensmarkedet. Mye vannkraft har gitt lave strømpriiser og høy forsyningssikkerhet til husholdninger.

De siste 10-15 årene har energisituasjonen i Norge endret seg betydelig. Siden 1990-tallet har kraftforbruket økt ca. 4 ganger mer enn utbyggingen av ny kraftproduksjon. Fra å være et land med overskudd av elektrisk kraft, har Norge i dag et underskudd i innenlandsk kraftforsyning. Denne situasjonen har skapt anstrengte situasjoner i kraftmarkedet flere ganger. Vi har unngått regelrette kraftkriser foreløpig, pga. muligheten til å utveksle strøm med utlandet, men usikkerheten i kraftsystemet øker stadig.

Den norske vannkraften står for ca. 99 pst. av kraftproduksjonen i Norge. Den er miljøvennlig og effektiv, men variasjonen i nedbør skaper store utfor-

dringer for ansvarlige organer som Statnett og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). I det siste tiåret har kraftproduksjonen variert fra under 100 TWH til over 140 TWH i en 12-månedersperiode. Dette skaper uforutsigbarhet og sårbarhet, og utsetter husholdninger og næringslivet for uholdbare situasjoner både prismessig og ut ifra et forsyningssikkerhetsperspektiv. "Krisevinteren" 2002-2003 var et godt eksempel på den situasjon som kan oppstå når nedbøren svikter i forhold til forventningene, og vannmagasinene tømmes raskere enn antatt. Høsten 2006 har vi opplevd en lignende usikkerhet rundt tilgang og produksjon av kraft utover vinteren.

Stortingets arbeid har vært mye fokusert på enkeltheter i energipolitikken, men har i mindre grad fokusert på overordnede sammenhenger og dimensjoner som energivolum, tidshorisonter for endringer i forbruk og produksjon, kostnader samt teknologiske muligheter.

I Midt-Norge er energisituasjonen særlig alvorlig. Ormen Lange-anlegget i Aukran, Hydro Sunndal og Hustadmarmor A/S er industriprosjekter som alle gleder seg over. Samtidig vil de medføre en kraftig økning i kraftforbruket i regionen. Midt-Norge vil i løpet av få år ha en underdekning i kraftbalansen på 9 TWH i et normalår. Av dette kan de dekke inn ca. 5 TWH dersom de "importerer" strøm fra omkringliggende regioner 24 timer i døgnet, 365 dager i året. Da mangler det likevel 4 TWH. I ett tørrår vil underskuddet stige med ytterligere 3 TWH. Både Statnett og NVE har følgelig varslet kraftkrise i regionen fra 2008/2009.

Norge er i utgangspunktet en betydelig energistormakt. Vi har store olje- og gassressurser, med betydelig potensial for økt innenlands bruk. Vi eksporterer i dag bortimot 99 pst. av norsk naturgass til utlandet. Vi har fortsatt betydelig kompetanse innen vannkraft. Potensialet i småkraft er på ca. 24 TWH,

mens man kan få 10 TWH gjennom utvidelse og opprusting av eksisterende vannkraftverk. Det er stort potensial for vindkraft. Stortingets målsetting om 3 TWH vindkraft kan nås med de prosjekter som allerede er konsesjonsbehandlet og klare til å bygges ut. Også innen bioenergi, solenergi, thorium, bølgekraft og ENØK-tiltak som lavenergihus, finnes det et stort potensial, spesielt på lang sikt. Norge har alle forutsetninger for å ha en sikker kraftforsyning til husholdninger og industri til relativt rimelige og forutsigbare priser. Men det fordrer at myndighetene har gode rammevilkår som legger til rette for økt kraftproduksjon.

Utfordringen er å få til en helhetlig bruk av de ulike energiteknologier slik at man møter energibehovet i nasjonen på en miljøvennlig og kostnadseffektiv måte. Det er på høy tid at Norge utarbeider en energipolitisk handlingsplan, som kan anskueliggjøre kort- og langsiktig kraftbehov og produksjonspotensial.

En langsiktig plan med oversikt over energibehov og mulig produksjon vil anskueliggjøre sammenhengen mellom hvilke dimensjoner som trengs, i hvilket tidsperspektiv og til hvilke kostnader. IEAs World Energy Outlook 2006 illustrerer utfordringene enkeltnasjonen og verdenssamfunnet står overfor innen energiforsyningen. Selv om IEA skisserer mer miljøvennlige og mindre energikrevende fremtidsscenarioer enn om man driver "Business as usual", så innebærer alle scenariene en betydelig økning i energiforbruk og miljøbelastning. Noen land, som for eksempel Tsjekkia, forsøker å gå fremtiden i møte gjennom langsiktige energiplaner som strekker seg 25 år frem i tid. En slik langsiktig tilnærming kan bedre gi energiselskap stabile vilkår å forholde seg til, ikke stadig skiftende rammevilkår for kraftutbygging etter som regjeringer skiftes ut. Samtidig vil folk føle en trygghet ved at man har en oversikt over det fremtidige energibehovet, og ved at politikere tar ansvar for å sikre den fremtidige krafttilgangen til befolkningen. Derfor bør Norge utarbeide en energipolitisk handlingsplan.

oer enn om man driver "Business as usual", så innebærer alle scenariene en betydelig økning i energiforbruk og miljøbelastning. Noen land, som for eksempel Tsjekkia, forsøker å gå fremtiden i møte gjennom langsiktige energiplaner som strekker seg 25 år frem i tid. En slik langsiktig tilnærming kan bedre gi energiselskap stabile vilkår å forholde seg til, ikke stadig skiftende rammevilkår for kraftutbygging etter som regjeringer skiftes ut. Samtidig vil folk føle en trygghet ved at man har en oversikt over det fremtidige energibehovet, og ved at politikere tar ansvar for å sikre den fremtidige krafttilgangen til befolkningen. Derfor bør Norge utarbeide en energipolitisk handlingsplan.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme sak om en energipolitisk handlingsplan, som omhandler forventet kraftforbruk og -produksjon i Norge, tilgangen på ulike energiteknologier og en helhetlig satsing på utvikling av nye energikilder.

19. desember 2006